

Дослідження, вивчення і знання генези сучасного національного фортепіанного музичного мистецтва дає можливість усвідомлення та використання його дидактично–пізнавального та національно–виховного потенціалу для розбудови майбутньої мистецької освіти в Україні.

Потрібно зазначити, що в контексті розвитку національної мистецької науки і освіти в сучасних умовах поглиблення євроінтеграційних процесів, важливим є пошук і пізнання синтезу національного та загальноєвропейського у діалектиці мистецьких і освітніх традицій та новацій.

Література

1. Гриневич Л.М. Вітчизняна педагогічна теорія про розвиток освіти в Україні у контексті євроінтеграційних процесів. / Гриневич Л.М. // Педагогічний процес: теорія і практика, 5 – 11, 2015

2. Мудра С.Й. Активізація розвитку естетичної культури студентів у процесі оволодіння ними основами національної музичної культури // Шляхи поліпшення підготовки вчителів до роботи в національній школі. – Дрогобич, 1994.

3. Процик С. Дитячий фольклор у педагогічній спадщині українських композиторів.

УДК 37.018.3 (477.87) «191» (043.5)

ЧЕРЕПАНЯ М.Т.

Мукачівський державний університет

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ: ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ

Зміна вектору суспільного розвитку й перехід до ринково-демократичних відносин супроводжує низка суперечностей, результатом яких є зниження рівня матеріального забезпечення населення, різке збільшення захворюваності дітей, поширення соціального сирітства, безпритульності, зростання дитячої злочинності, що вимагає від державних органів управління освітою, педагогічної науки, нових, нестандартних підходів у розв'язанні проблем освіти, оздоровлення, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей, які потребують особливих умов для забезпечення їх розвитку. Інтернатні заклади освіти завжди відігравали і відіграють важливу роль у розвитку педагогічної теорії і практики, оскільки вони є складовою частиною процесу вдосконалення системи освіти.

Важливою умовою для висвітлення теми нашого наукового дослідження є обґрунтування понятійно-термінологічного апарату, ключовими поняттями якого є: заклади інтернатного типу, типи інтернатних закладів, соціально-педагогічні основи процесу становлення та розвитку.

На різних етапах суспільного розвитку в Україні існували групи дітей і підлітків, які потребували державної допомоги і підтримки. У зв'язку з цим державою створювалися особливі заклади суспільного виховання дітей (дитячі притулки, дитячі будинки, дитячі колонії, комуни, загальноосвітні школи-інтернати, санаторні школи-інтернати, школи соціальної реабілітації, гімназії-інтернати, ліцеї-інтернати тощо) [1, с. 6]. У Положенні «Про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», затвердженеу Наказом Міністерства освіти і

науки, молоді та спорту України, Міністерства соціальної політики України від 10 вересня 2012 року за № 995/557, визначаються такі типи інтернатних закладів:

- дитячий будинок – навчальний заклад, який забезпечує розвиток, виховання, навчання та соціальну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дошкільного та шкільного віку;
- загальноосвітня школа-інтернат – навчальний заклад, що забезпечує виховання, навчання та соціальну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- спеціалізована школа-інтернат I-III ступенів – навчальний заклад з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів, що забезпечує виховання, навчання та соціальну адаптацію обдарованих дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів – навчальний заклад для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;
- загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів – навчальний заклад з відповідним профілем для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують тривалого лікування [2].

Предметом нашого дослідження є соціально-педагогічні основи виникнення та становлення закладів інтернатного типу. Відтак, потребують уточнення поняття «соціальні основи/умови», «педагогічні основи/умови». У Педагогічному словнику тлумачення понять «соціальні основи/умови», «педагогічні основи/умови» відсутнє [3]. Під *соціальними основами/умовами* становлення та розвитку закладів інтернатного типу ми розуміємо зовнішні чинники, зумовлені: рівнем соціально-економічного розвитку суспільства в певний історичний період, демографічними, етнічними, культурологічними показниками його розвитку, рівнем розвитку соціальних інститутів, державною політикою, дотримання прав і свобод громадян конкретної держави, – що визначають соціальну необхідність виникнення закладів інтернатного типу. Під *педагогічними основами/умовами* становлення та розвитку закладів інтернатного типу, на нашу думку, виступають зовнішні чинники, зумовлені рівнем розвитку педагогічної теорії та практики, поширенням освіти та шкільництва, нормативно-правовим забезпеченням закладів соціальної опіки та піклування над дітьми, наявністю педагогічних кадрів, здатних забезпечувати всебічний та гармонійний розвиток дітей, які перебувають у закладах інтернатного типу тощо. Таким чином, «соціально-педагогічні основи» процесу становлення та розвитку закладів інтернатного типу ми розуміємо як сукупність: *соціальних* (рівень соціально-економічного розвитку суспільства, розвиток соціальних інститутів, державна політика в сфері соціальної опіки над дітьми, законодавче поле для створення закладів інтернатного типу, діяльність благодійних організацій та громадських об'єднань) і *педагогічних* (організація освітньо-виховної діяльності інтернатних закладів різних типів, нормативно-правове забезпечення діяльності закладів соціальної опіки, підготовка кваліфікованих педагогічних кадрів, зміст освіти та виховання в закладах

інтернатного типу) умов, які призвели до змін у діяльності закладів інтернатної освіти в залежності від соціальної та освітньої політики держав, до складу яких входило Закарпаття в першій половині ХХ століття. Під процесом становлення і розвитку закладів інтернатного типу в Закарпатті періоду першої половини ХХ ст. ми розуміємо наслідково-залежні перетворення в їх організації, підпорядкуванні, управлінні, структурі, змісті діяльності, що детерміновані державно-територіальним підпорядкуванням регіону.

Література

1. Покась В. П. Зміна філософської парадигми управління навчально-виховним процесом інтернатних закладів освіти України: дис. ... д-ра філос. наук: 09.00.10 «Філософія освіти» / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Київ, 2012. 364 с.
2. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт: Наказ, Положення від 10.09.2012 № 995/557. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12>. Дата відвідання: 23.04.2020 р.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

УДК 613.954:613.41

ЧЕРЕПАНЯ Н.І.
Мукачівський державний університет

ЗАГАРТУВАННЯ ВОДОЮ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЗНИЖЕННЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Основною проблемою погіршення здоров'я дітей є низький рівень знань про цінності свого здоров'я та здоровий спосіб життя. Сьогодні співдружність медичної та педагогічної наук накопичило певний досвід з формування здорового способу життя дитини. У методичній літературі розкрито досвід формування уявлень у дошкільників про себе як представника людського роду, досвід формування основ безпеки дітей дошкільного віку, досвід формування необхідних знань і умінь дошкільнят в організації здорового способу життя [1].

Грунтуючись на аналізі науково-методичної літератури, ми формуємо такі протиріччя: між вимогами, що висуваються суспільством і державою до здоров'я дитини і слабкістю здоров'я сучасного дошкільника; між потребами дитини в русі і традиційною парадигмою виховання; між необхідністю виховання здорової дитини і недостатнім методичним забезпеченням для здійснення даного процесу в ЗДО; між вимогою до забезпечення педагогічного процесу, що сприяє зниженню захворюваності дітей і неготовністю педагогів і батьків до його організації, недостатністю знань з даного питання.

У зв'язку з вищевикладеним виникає питання: які умови, що забезпечують зниження захворюваності та зміцнення здоров'я дітей в ЗДО? Це питання ми спробували частково вирішити і поставили собі за мету - вивчення можливостей водного загартовування для дітей середнього дошкільного віку.

Ми припускаємо, що знизити гостроту захворюваності дітей середньої групи можливо при використанні методів водного загартовування з врахуванням груп здоров'я дітей і за умови систематичного проведення процедур протягом року. У здійсненні методики загартовування повинен брати

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>